

Ukázka z části Abeceda DPH

Pro rychlou informaci o změnách podle pojmů v abecedním pořádku.

1 Abeceda DPH

V úvodní části rozebíráme význam pojmů pro účely daně z přidané hodnoty, které jsme označili jako **kategorie**. V každé se odvoláváme na konkrétní paragrafy zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (dále „zákon“).

Tento zvolený způsob výkladu by měl každému zpřístupnit zákon o dani z přidané hodnoty a usnadnit jeho realizaci v praxi.

Novely 2020

Nejsložitější je však orientace v úpravách zákona o DPH, které nastaly v letošním roce. Posudte sami – účinnost je ve čtyřech různých termínech!

- **K 1. 1. 2020**

S předstihem byly schválené korekce zákona k 1. lednu, týkají se finančního leasingu a především sazeb daně, tepla a chladu, což ovlivní skutečně každého z nás. K této úpravě sazeb daně je velmi důležité, jak se provádělo vyúčtování záloh.

- **K 1. 5. 2020**

Další novinky platí od 1. května a vycházejí z novely zákona o EET. Jde o sazby DPH a související korekce v příslušných přílohách zákona o DPH. Jejich význam a mediální ohlas, neboť se jedná o stravovací služby a podávání nápojů, nemusíme ani více připomínat.

- **K 1. 7. 2020**

Za pouhé dva kalendářní měsíce se objevily další změny, které přerážují několik služeb do 10% sazby daně. Nejvíce sledované jsou ubytovací služby a s tím spojený problém určení, zda plnění vedlejší je/není součástí plnění hlavního, když je služba poskytnuta v ubytovacím zařízení.

- **K 1. 9. 2020**

Poslední zásadní úpravy zákona o DPH promítají do tuzemské normy směrnici EU, které měly být schváleny již k 1. lednu 2020 – viz níže!

Redakčně zkráceno

B

Benefity

Tento pojem v zákoně o dani z přidané hodnoty nenajdeme. Každý zaměstnavatel, je-li **plátcem** daně z přidané hodnoty, řeší, jak se poskytované **benefity** posuzují nejen z pohledu daně z příjmů, ale také daně z přidané hodnoty.

Ve většině případů se jedná o standardní **zdanitelné plnění**. Speciální pravidla se uplatní, je-li přijaté zboží nebo služba využita pro účely nesouvisející s **ekonomickou činností**, což je definováno například v § 13 odst. 4 písm. a) a § 14 odst. 3 písm. a), resp. navazujících ustanovení na tyto paragrafy. Není náhodou, že se u těchto plnění aplikuje **cena obvyklá**. Viz též **osobní spotřeba**.

TIP: **Novelou doplněný § 15 a násl. pro poukazy velmi úzce souvisí právě s poskytovanými benefity. Diskutované stravenky pro závodní stravování ale nejsou v zásadě jednoúčelovým poukazem zakládajícím vznik zdanitelného plnění.**

C

Celní sazebník

Plátcí daně z přidané hodnoty musí vždy správně posoudit, jakou **sazbu daně** z přidané hodnoty přiřadí k uskutečněnému plnění. Pro **zboží** je klíčový **celní sazebník**, resp. kódy v tomto sazebníku uvedené, na které se mimo jiné odvolávají **přílohy** k zákonu.

Novela upravila v přílohách odkaz na celní sazebník platný k 1. 1. 2018.

Cena obvyklá

Pro určení **základu daně** je několikrát zdůrazněno, že musí být stanoven na úrovni **ceny obvyklé**, jejíž hodnota je novelou výslovně popsána v § 36 odst. 14.

Tato cena má v principu odpovídat nezávislým vztahům v podmínkách volné hospodářské soutěže, případně se jedná o tzv. nákladovou cenu. Jako příklad lze uvést plnění pro účely nesouvisející s **ekonomickou činností**.

Princip **ceny obvyklé** se uplatňuje podle § 36 odst. 6 písm. c) také při „*dodání zboží nebo poskytnutí služby, v případech, kdy byla úplata poskytnuta formou nepeněžitého plnění, obvyklá cena bez daně tohoto dodání nebo poskytnutí*“. Dále bylo doplněno písm. d) pro úplaty hrazené virtuální měnou.

Redakčně zkráceno

Ukázka z části Komentáře změn

Přenechání zboží k užití (finanční leasing)**§ Právní úprava:**

- § 13 odst. 3 písm. c) ZDPH – Dodání zboží

Komentář:

Od 1. 1. 2020 nabylo účinnosti ustanovení § 13 odst. 3 písm. c) zákona o DPH, jež hovoří, že dodáním zboží je *přenechání zboží k užití na základě smlouvy, pokud je ujednáno a ke dni uzavření této smlouvy je zřejmé, že vlastnické právo k užívanému zboží bude za obvyklých okolností* převedeno na jeho uživatele. Toto ustanovení se tak zpřesnilo v souladu s čl. 14 odst. 2 písm. b) směrnice o DPH. Dle důvodové zprávy, která se odvolává na body 50 až 53 stanoviska generálního advokáta k rozsudku C-164/16 Mercedes-Benz Financial Services UK, je změna zákona o DPH vyvolána právě závěrem rozsudku Soudního dvora Evropské unie C-164/16 Mercedes-Benz Financial Services UK.

Znění novelizovaného zákona o DPH znamená věcnou změnu v uplatňování zejména smlouvy o nájmu s následným právem odkupu. Směrnice o DPH totiž zahrnuje větší množství případů, než bylo obsaženo ve stávajícím textu zákon o DPH. Pokud tedy typová smlouva o nájmu s právem odkupu, resp. opcí odkupu, obsahuje klauzuli týkající se opce odkupu předmětu leasingu, pak na základě výše uvedeného rozsudku Soudního dvora Evropské unie lze předpokládat, že předmět leasingu bude převeden na leasingového nájemce v zásadě poslední splátkou. Předpokládají-li smluvní podmínky mezi leasingovým pronajímatelem a leasingovým nájemcem, že vlastnické právo k předmětu leasingu bude převedeno na leasingového nájemce poslední splátkou, pak se bude jednat o dodání zboží dle § 13 odst. 3 písm. c) zákona o DPH. Soudní dvůr Evropské unie ovšem v případě odkupu opcí zdůraznil, že je nutné přihlídnout k finančním smluvním podmínkám. Pokud by bylo možné z finančních smluvních podmínek naznat, že využití smluvní opce není jedinou ekonomicky racionální volbou, kterou bude moci leasingový nájemce v okamžiku volby (využití opce) dle smluvních podmínek učinit, bude-li smlouva plněna až do konce, pak by nebyly splněny podmínky § 13 odst. 3 písm. c) zákona o DPH a nejednalo by se tak o dodání zboží. Ekonomicky racionální volbou bezesporu bude, a tím pádem i dodáním zboží dle § 13 odst. 3 písm. c) zákona o DPH, pokud dle smluvních podmínek bude součet smluvních splátek předmětu leasingu odpovídat prodejní ceně předmětu leasingu včetně nákladů na jeho financování a leasingový nájemce nebude muset v důsledku využití opce uhradit značnou dodatečnou částku.

Změna, tj. čím se liší původní a nové ustanovení, se musí umět správně pochopit a aplikovat.

Redakčně zkráceno

Ukázka z části Porovnání změn v tabulkách

Prominutí pokuty ukládané dle § 101h odst. 1 písm. b) až d) ZDPH za nepodání kontrolního hlášení ve lhůtě

Pokyn č. GFŘ – D – 44 č. j. 18787/20/7700-10123 zveřejněný ve Finančním zpravodaji 4/2020 dne 16. 3. 2020.

§ Právní úprava:

- **§ 101h odst. 1 písm. b) ZDPH** – Pokud plátce nepodá kontrolní hlášení ve stanovené lhůtě, vzniká mu povinnost uhradit pokutu ve výši **10 000 Kč**, pokud jej podá v náhradní lhůtě poté, co k tomu byl správcem daně vyzván.
- **§ 101h odst. 1 písm. c) ZDPH** – Pokud plátce nepodá kontrolní hlášení ve stanovené lhůtě, vzniká mu povinnost uhradit pokutu ve výši **30 000 Kč**, pokud jej nepodá na základě výzvy ke změně, doplnění či potvrzení údajů uvedených v podaném kontrolním hlášení.
- **§ 101h odst. 1 písm. d) ZDPH** – Pokud plátce nepodá kontrolní hlášení ve stanovené lhůtě, vzniká mu povinnost uhradit pokutu ve výši **50 000 Kč**, pokud jej nepodá ani v náhradní lhůtě.

Do 29. 2. 2020	1. 3. 2020–31. 7. 2020
V případě, že je kontrolní hlášení podáno po termínu, ale až po zaslání výzvy správce daně k jeho podání, a to buď ve lhůtě stanovené výzvou či po této lhůtě, případně není hlášení podáno vůbec, vzniká plátcí povinnost uhradit pokutu ve výši 10 000 Kč, 30 000 Kč a 50 000 Kč . O prominutí pokuty lze požádat dle ustanovení § 101k ZDPH v souladu s pokynem č. GFŘ – D – 29.	Dle pokynu č. GFŘ – D – 44 lze při vzniku pokuty za nepodání kontrolního hlášení podle § 101h odst. 1 písm. b) až d) ZDPH požádat o prominutí pokuty podle § 101k ZDPH v souladu s pokynem č. GFŘ – D – 29. Nad rámec pokynu č. GFŘ – D – 29 v případech, kdy vydání výzvy k podání kontrolního hlášení nebo výzvy ke změně, doplnění či potvrzení údajů uvedených v podaném kontrolním hlášení a následné podání souvisejícího kontrolního hlášení nastalo v době od 1. 3. 2020 do 31. 7. 2020, lze spatřovat ospravedlnitelný důvod prodlení (§ 101k odst. 2 ZDPH) v okolnosti, kdy daňový subjekt nebo jeho zástupce věrohodně prokáže, že vznik pokuty za nepodání kontrolního hlášení je důsledkem působení mimořádných opatření.

Komentář:

Jedná se o **pokutu ve výši 10 000 Kč, 30 000 Kč a 50 000 Kč**, které vznikají v případě, že je kontrolní hlášení podáno po termínu, ale až po zaslání výzvy správce daně k jeho podání, a to buď ve lhůtě stanovené výzvou či po této lhůtě, případně není hlášení podáno vůbec.

Zajistěte si publikaci Změny v zákoně o DPH 2020 – pro snadnou aplikaci ustanovení v praxi již dnes.

Je zcela jasné, jaká změna a odkdy nabyla účinnosti.